

Місцевий порядок денний сприяння розвитку громадянського суспільства¹

Перелік рекомендованих рішень, які можуть ухвалити органи місцевого самоврядування, задля підтримки розвитку громадянського суспільства в Україні. Рекомендації розроблені на основі [Карті правових реформ для громадянського суспільства в Україні](#).

1. Рішення ОМС на підтримку інфраструктури розвитку активізму і ОГС

1. Передбачити можливість у ЦНАПі відповідної територіальної громади отримання послуги з прийому документів для вчинення реєстраційних дій щодо громадського об'єднання.
2. Проводити спільно з територіальними органами юстиції семінари для громадян щодо реєстрації ГО, БО, ОСН. Проводити спільно з територіальними органами ДПС семінари для громадян щодо отримання неприбутковості для ГО, БО, ОСН, та щодо формування бухгалтерської та податкової звітності неприбутковими організаціями, в тому числі при здійсненні підприємницької діяльності;
3. Ухвалити місцеву цільову програму сприяння розвитку громадянського суспільства. Програма може передбачати: фінансову підтримку ініціатив ОГС, щорічний форум розвитку громадянського суспільства, семінари та інші освітні заходи для ОГС, популяризацію активізму, навчання ОГС роботі з казначейськими органами та здійснення публічних закупівель, тощо.
4. Ухвалити місцеву цільову програму сприяння розвитку волонтерства. Програма може передбачати: інституційну підтримку організацій з розвитку волонтерського руху, формування культури волонтерства серед різних верств населення, фінансування заходів по залученню волонтерів до ініціатив ОМС, компенсацію з місцевого бюджету витрат волонтера на проїзд, харчування, страхування, тощо.
5. Створити муніципальний ресурсний центр для жителів громади і ОГС, який буде надавати консультативні послуги щодо процедур взаємодії з ОМС, консультації щодо реєстрації, діяльності і організаційного розвитку ОГС, простір для проведення спільних заходів з ОМС.
6. Створити Консультативну раду з питань розвитку громадянського суспільства при голові громади, яка буде розглядати питання покращення муніципальних рішень щодо створення сприятливого середовища для розвитку громадянського суспільства. До складу ради мають увійти представники виконавчих органів ради, постійних комісій ради, навчальних закладів, юстиції, ДПС і ОГС.

¹ Цей документ підготовлено у межах проєкту «Ініціатива секторальної підтримки громадянського суспільства України», який реалізується Консорціумом у складі Ініціативного центру сприяння активності та розвитку громадського почину ЄДНАННЯ (ІСАР Єднання), Українського незалежного центру політичних досліджень (УНЦПД) і Центру демократії та верховенства права (ЦЕДЕМ) завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (АМР США).

2. Рішення ОМС для підтримки фінансової сталості організацій громадянського суспільства

1. Запровадити конкурси проєктів для громадських об'єднань (ГО), благодійних організацій (БО), органів самоорганізації населення (ОСН) (в тому числі гранти організаційного розвитку). Перевести підтримку проєктів ГО ветеранів, ГО осіб з інвалідністю, ГО молоді на прозорі конкурсні процедури. У рамках підтримки проєктів організацій громадянського суспільства (ОГС) надати можливість організаціям отримувати бюджетні кошти на банківські рахунки (а не казначейські) та реалізовувати проєкти більше ніж 1 рік (до трьох років), передбачити адміністративні витрати і можливість купувати основні засоби в межах реалізації проєктів.
2. Запровадити прозорі процедури відбору ОГС до місцевих цільових програм як отримувачів бюджетних коштів.
3. Встановити нульову ставку податку на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки та на податок на землю, що сплачується на території відповідної громади, з об'єктів оподаткування, що перебувають у власності неприбуткових громадських об'єднань та благодійних організацій.
4. Ухвалити місцеву цільову програму підтримки ОГС для покриття видатків на оплату оренди приміщень комунальної форми власності і комунальних платежів на конкурсних засадах.

3. Рішення ОМС щодо залучення ОГС до надання соціальних послуг та соціального підприємництва

1. Передбачити кошти у місцевому бюджеті для закупівлі соціальних послуг, у тому числі в ОГС. Для визначення надавача соціальної послуги використовувати закон «Про публічні закупівлі» або Постанову КМУ №450 від 01.06.2020р. «Деякі питання надання соціальних послуг шляхом соціального замовлення».
2. Залучати ОГС до збору потреб громад у соціальних послугах, розробці і виконанні відповідних місцевих цільових програм, підготовки звіту про надання соціальних послуг.
3. Впроваджувати систему «соціальних ваучерів», запровадити клієнтоорієнтовану систему видатків з місцевого бюджету на соціальні послуги, за якої гарантовану оплату кожної послуги здійснюють лише в разі виникнення потреби в послугі конкретного отримувача (принцип «гроші ходять за отримувачем соціальних послуг»).
4. Брати участь у пілотному проєкті Мінсоцполітики «Розвиток соціальних послуг», який передбачає спільне з ОГС надання соціальних послуг за фінансування з державного бюджету.
5. Ухвалити місцеву цільову програму розвитку соціального підприємництва, в тому числі на базі ОГС. Програма може передбачати: школу соціального підприємництва, ваучери для соціального підприємства на розробку маркетингової стратегії, дизайну або реклами, співфінансування інвестиційних проєктів соціальних підприємств, тощо.

4. Рішення ОМС для залучення жителів громади до вироблення муніципальних рішень

1. Ухвалити рішення, які визначають процедури громадської участі, а саме:

- Статут територіальної громади
- Положення «Про внесення місцевої ініціативи»
- Положення «Про проведення громадські слухання в територіальній громаді»
- Положення «Про загальні збори громадян за місцем проживання»
- Положення «Про публічні консультації»
- Положення «Про електронні консультації»
- Положення «Про електронні петиції»
- Положення «Про громадський бюджет»
- Положення «Про шкільний громадський бюджет»
- Положення «Про звітування міського голови, депутатів міської ради, її виконавчих органів»
- Положення «Про проведення громадської експертизи діяльності виконавчих органів місцевого самоврядування»

2. Ухвалити нову редакцію Регламенту місцевої ради, Положення про постійну комісію місцевої ради, Регламент виконавчого комітету, в яких передбачити наступні стандарти прозорої роботи:

- вільний доступ жителів громади до засідань ради, виконавчого комітету та постійних комісій;
- інтернет-трансляція усіх засідань колегіальних органів місцевого самоврядування;
- обов'язкове оприлюднення на офіційному сайті ради інформації, яка стосується діяльності ОМС (рада, виконком, постійні комісії), а саме: про час, місце та порядок денний засідань, проекти актів, рішення, розпорядження міського голови, поіменне голосування, протоколи, рекомендації/висновки;
- розміщення на сайті інформації про порядок прийому мешканців ОМС;
- оприлюднення інформації ОМС щодо:
  - профайлів депутатів;
  - профайлів членів виконкому;
  - інформації про інші виконавчі органи ради;
  - профайлів старост;
  - інформації пов'язаної з формами громадської участі.

3. Запровадити фахові/галузеві консультативно-дорадчих органи (молодіжна, екологічна рада, рада розвитку підприємництва, рада з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків) при посадових особах та органах місцевого самоврядування.
4. Ухвалити Бюджетний регламент, який передбачає процедури громадського обговорення проектів бюджетних запитів і проекту місцевого бюджету, відкрите звітування про виконання бюджетних коштів.
5. Ухвалити рішення, що сприяють розвитку органів самоорганізації населення, а саме:
  - Положення «Про реєстрацію органів самоорганізації населення»
  - Положення «Про делегування повноважень органам самоорганізації населення»
  - Місцева цільова програма «Про підтримку діяльності ОСН» (встановлення заробітної плати для голови та бухгалтера, конкурс проектів для ОСН)
6. Ухвалити Положення «Про оприлюднення інформації про комунальні підприємства» в якому передбачити оприлюднення на сайті ради інформації по послуги які надає підприємство (КП), бюджет КП та звіти про його виконання, контактна інформація КП, тощо.